73 "HIE OVER TO ENGLAND!"

Bhí fear i n-a chónaí anso ar na croic, an áit a dtugann siad An Croc Uaithne air, thoir gairid dúinn, agus níl aon fhad aimsir' ó choin i n-ao'chor. B'ainim do Seán do Long. Do bhí teh beag deas, cuascuilithe, cluthair aige, agus choinníodh bean a' tí anaghlan é. Do bhí na "daoine matha "-do bhídíst a' lonnú ann anois a's aríst nuair a d'oilfeadh dóib bheith a' catha bí', agus iad a' góil a' bóthar.

Oíhe 'osna hoíheanta, do bhíodar a' cuir i gcóir chuig dul anúnn go Sasana a' robáilt store biotáille a bhí thall istig i Lúndain. Do bhuaileadar a' bóthar go dí Seán ag imeàcht dóib go gcathaidíst bia. Do bhíodar a' cath' an bhí' leóthu, ach má bhí choíhint, pe'r domhan nós ar dhúisig Seán, agus é thiar ar a leabain, do d'airi sé an cúlódar ar fhuaid a' tí. Do chrom sé ar bheith a' féachaint aniar orthu; agus bhí sé lách, éifeachtach. Do chuíni sé go math cad é a' rud a bhí ann.

Bhí go math. Do bhí sé a' féachaint orthu, agus nuair a bhí an bia cait' acu, do bhí cupán leacaithe ar éadan a' bhúird, agus níl aon tsórt fear acu, nuair a bhí sé a' góil amach, ná tagadh go dí an gcupán agus ná tumadh a mhéar ann, agus ná habaraíodh:

" Each agus gath dhó-sa,

Agus Hie over to England!"

Do chimilíodh sé é ar chlár a éadain, pé ar domhan stuif a bhí insa chupán. Bhí go math.

Bhí Seán thiar, agus bhí sé a' féachaint orthu ar fad, agus iad a' góil amach dá dhéana sin. Do d'eighri sé dho léim thiar as a leabain, agus ní raibh air ach a léine a' góil aniar do, agus do tháini sé go dí an gcupán, agus do thúm sé a mhéar ann.

" Each a's gath dhó-sa,

Agus Hie over to England!"

adúirt sé.

Amach trí mhullach a' tí lé Seán mar ghuibh gach duin' eile, agus níor stop choíhint ach ag imeàcht i n-a ndiaig nú go ndeaghadar isteach anúnn go Cathair Lúndain. Chuadar isteach sa stór a bhíodar le hagha robáil, agus nár chua[ig] Seán i n-éindí leóthu! Bhí go math. Bhí gah éinne a' déana a ghnótha féin istig, agus do bhí Seán a' féachaint orthu a' góil abhus a's tall. Ach, ar ndó, do bhí dúil sa bhraon ag a' bhfear bocht. Do bhlais sé cuide dhon bhraon, agus nuair a bhlais sé é bhlais sé aríst agus aríst eil' é. Ach d'ól sé iomurca dhe, thit sé ar meisce, agus thit sé i n-a cholla cois bairille.

Ar maidin, nuair a thainic na fearaibh oibire isteach a' dul ag obair insa store aríst do fuaireadar an store robáilte. D'fhéachadar i ngach uile shórt áit, a's ní raibh fhios acu cé a' nós a dtáinic na bithiúnaig isteach a robáil é. Do bhíodar a' góil tríd a' dteh; ach casag leóthu Seán, agus é caite i mbun bairille i n-a cholla shuain le meisce. Do

Cistithe ag
An Chomhairle Oidhreachta
The Heritage Council

thógadar suas é, agus ní raibh fhios acu ar huain cé an sórt é. Do thugadar leóth' é. Do chuireadar dlí air, agus do thugadar leóth' isteach i bpríosún ansin é nú go dtáinic lá na cúirte. Nuair a tháinic lá na cúirte, bhí Seán i n-a léine agus é i n-a sheasamh thuas ar a' mbínse os coinn' an bhreithimh; agus ní raibh fhios ag a' mbreitheamh cad é an sórt é i n-ao'chor. Nuair a d'fhiafraíodh a' breitheamh ceist do Sheán, ní bhíodh fhios ag Seán é fhreagairt, agus ní raibh fhios aige cad a bhí sé a' reá; ach dá bhfreagaraíodh héin ní bheadh fhios ag a' mbreitheamh cad a bheadh Seán a' reá ach an oiread céanna.

Pé ar domhan súil a thug Seán thuas, do choinnic sé fear beag a' teacht anuas trí mhullach a' tí agus a' seasamh thiar ar chúl a' bhreithimh, agus, má sheasaig choíhint, do dhin sé comhartha do Sheán:

"Each a's gath dhó-sa,

Agus Hie over to Ireland!"

adúirt [a' fear beag].

Chuíni Seán air féin:

" Each a's gath dhó-sa," adúirt sé, agus é i n-a sheasamh ar a' mbórd," agus Hie over to Ireland!"

Amach le Seán trí mhùllach a' tí. Do thit a rai' i dteh na cúirte agus shíleadar gurab é an Fear Muar a bhí ann.

Sin é a' nós mar a thit do Sheán amach. Bhí sé go luath tráthnóna larnamháireach thíos ag baile. Agus nuair a bhí sé a' góil isteach an móinéar i n-a léine chuig muíntir a' tí-chuige féin-ní raibh fhios aige ar thalamh a' domhain cé a' nós a chaith sé an lá agus an oíhe rimhe sin!